

Michał Dobrołowicz

Sprawozdanie z konferencji "Wyzwania rynku edukacyjnego wobec rynku pracy. Wymiary lokalne, regionalne i ponadregionalne" (9–10.10.2014, Wrocław)

Studia Pedagogiczne. Problemy Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne 24,
489-492

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji „Wyzwania rynku edukacyjnego wobec rynku pracy. Wymiary lokalne, regionalne i ponadregionalne” (9–10.10.2014, Wrocław)

W dniach 9–10 października 2014 roku w budynku Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Wyzwania rynku edukacyjnego wobec rynku pracy. Wymiary lokalne, regionalne i ponadregionalne”. Konferencję zorganizował Zakład Socjologii Edukacji Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, a patronat nad wydarzeniem objął Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz Sekcja Socjologii Młodzieży i Edukacji i Sekcja Socjologii Pracy PTS.

Celem konferencji było spojrzenie na związki łączące instytucje edukacyjne z ich ekonomiczno-społecznym otoczeniem. Większość wygłoszonych referatów dotyczyła kwestii oczekiwań, jakie wobec edukacji (zarówno w wymiarze formalnym, jak i nieformalnym) formułują pracodawcy i pracownicy. Jak zaznaczali organizatorzy spotkania, punktem wyjścia dla konferencyjnych rozważań było założenie, że edukacja znajduje się obecnie w bardzo trudnym położeniu: pomiędzy „młotem” nadziei uczących się a „kowadłem” rynku pracy. To rodzi pytania o strategie i cele współczesnej, zawłaszczonej przez ekonomię, edukacji. Problemy te stały się tematem 38 konferencyjnych referatów, pogrupowanych w siedmiu sekcjach. Sama konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem zarówno pracowników naukowych z wielu ośrodków akademickich (Wrocław, Warszawa, Poznań, Bydgoszcz, Kraków, Opole, Lublin, Zielenka Góra, Katowice), doktorantów, jak i liczącej kilkadziesiąt osób grupy studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Doświadczenia tych osób (studiujących zarówno na poziomie licencjackim jak i magisterskim) były doskonałym punktem odniesienia dla wygłaszanych w referatach tez. Studenci mogli skonfrontować prezentowane przez prelegentów teorie i wyniki badań z codziennością w jakiej funkcjonują.

Prezentowany w sprawozdaniu przegląd referatów i tez konferencji ma charakter niepełny. Jego celem jest zasygnalizowanie najistotniej-

szych i wywołujących najwięcej dyskusji wątków, poruszanych w czasie dwudniowych obrad.

Moderująca pierwszą część konferencji profesor Eugenia Potulicka z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu zadała referentom prowokujące pytanie, które brzmiało „Czy człowiek jest tylko pracownikiem?”. Odpowiedział na nie m.in. dr Piotr Mikiewicz z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, wskazując, dlaczego rynek edukacyjny nigdy nie będzie dopasowany do rynku pracy. Autor referatu odwołał się tutaj do koncepcji autopojetycznych systemów Niklasa Luhmanna, zgodnie z którą działania systemu edukacji i rynku pracy odwołują się do różnych typów logiki oraz do różnych kodów (logika edukacyjna odwołuje się do dyferencji *kompetencje – brak kompetencji*; logika rynku pracy odnosi się do dyferencji *zysk – brak zysku*). Zdaniem referenta, mimo że instytucje rynku edukacyjnego nie mogą o zysku zapominać, nie da się jednak wskazać kompatybilności pomiędzy tymi dwoma systemami. Różnym sposobom rozumienia terminu *employability* poświęcony był referat mgr Agnieszki Dziemianowicz-Bąk z Instytutu Badań Edukacyjnych. Zwróciła ona uwagę na dwa aspekty dyskusji o „zatrudnialności” absolwentów uczelni. Pierwszy z nich to pedagogizacja problemów społecznych (objawiająca się wiarą w skuteczność rozwiązywania problemów przy wykorzystaniu wiedzy pedagogicznej), a drugi – ekonomizacja edukacji (polegająca na ocenianiu funkcjonowania szkół opartym na ich ekonomicznej skuteczności). W nawiązaniu do tych wątków referat wygłosiła dr Celina Czech-Wieczorek z poznańskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, która na podstawie analizy podstaw programowych szkół średnich w Kanadzie wskazała obecne w nich zmiany, zawierające się w krótkiej liście celów neoliberalnej edukacji nazywanych 5C. Składają się na nią: *character* (kształtowanie charakteru), *citizenship* (kształtowanie obywatelskości), *communication* (nauka sprawnej komunikacji), *critical thinking and problem solving* (krytyczne myślenie i rozwiązywanie problemów) oraz *creativity and imagination* (twórczość i wyobraźnia). W sesji tej referat zatytułowany „Pokolenie Y na rynku edukacyjnym i na rynku pracy – szanse i wyzwania”, dotyczący wyzwań związanych ze specyfiką przedstawicieli Pokolenia Y (urodzonych w Polsce przede wszystkim w drugiej połowie lat 80-tych), którzy w ostatnich latach opuszczali rynek edukacyjny, stawiając pierwsze kroki na rynku pracy, wygłosił mgr Michał Dobrołowicz. Kolejny interesujący referat zatytułowany „Uczelnie a rynek pracy – rozwiązania stosowane w Wielkiej Brytanii i we Francji” zaprezentowała mgr Maria Pacuska z Instytutu Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, która zaproponowała słuchaczom przegląd rozwiązań dotyczących współpracy między szkołami różnych szczebli a komercyjnymi firmami, zastosowanych w obu przywołanych krajach.

Wystąpienie to wywołało największą dyskusję w pierwszym dniu konferencji. Główna konkluzja płynąca z tego referatu pokazuje różnice w politykach obu krajów. W Wielkiej Brytanii promowane są studia niestacjonarne (jak mówiła referentka, daje się zauważyć przekonanie, że ze studiów niestacjonarnych jest większy społeczny zysk) oraz podejście nazywane *pay as you earn*, zgodnie z którym, gdy absolwent uczelni nie znajduje pracy po odebraniu dyplomu, nie musi spłacać zaciąganego na czas studiów kredytu. Jednocześnie zaprezentowany został przykład Francji, gdzie instytucje edukacyjne na poziomie studiów wyższych mocno różnią się od siebie, oprócz wielkich szkół francuskich kształcących elity i kadry wysokich stanowisk (które, używając języka Pierre'a Bourdieu, „reprodukuje nierówność”), istnieją uczelnie oferujące zaledwie 2-letnie studia nastawione na to, aby zagwarantować znalezienie przez ich absolwenta zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Ożywioną dyskusję wywołał referat prof. dr. hab. Wiktora Żłobickiego z Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego zatytułowany „Proces tranzycji studentów studiów humanistycznych i ekonomicznych do rynku pracy”, wygłoszony w ramach sekcji „Edukacja – jej strategię i założenia wobec potrzeb rynku pracy”. Posługując się kategoriami tranzycji i zinstytucjonalizowanego moratorium, referent pokazywał, jakie znaczenie dla strategii wybieranych na rynku pracy ma czas spędzony w szkole i na uczelni. W sesji tej badacze poznaliśmy (mgr Lucyna Myszką, dr Joanna Szłapińska, dr Magdalena Barańska) zaprezentowali też zbiór refleksji dotyczących stanu edukacji w dobie przemian globalizacyjnych.

W ciągu dwóch dni konferencji przedstawiono wiele interesujących referatów. Ich autorzy odwoływali się zarówno do ogólnopolskich wyników badań, jak i przypadków konkretnych, lokalnych rynków (referat dr. Tomasza Paklepy z UMCS w Lublinie o aspiracjach zawodowych lubelskich maturzystów, referat mgr Julii Koch-Mitki z SWPS we Wrocławiu prezentujący dane zastane GUS na temat sytuacji dolnośląskich absolwentów na rynku pracy, referat prof. dr. hab. Jerzego Leszkowicza-Baczyńskiego z Uniwersytetu Zielonogórskiego o losach absolwentów tegoż Uniwersytetu na rynku pracy). Dużą część obrad poświęcono też instytucjom, które wspomagają zatrudnianie młodzieży (referat dr. Tadeusza Kowalewskiego z Politechniki Białostockiej na temat działalności centrów kształcenia praktycznego, referat dr. Pawła Rudnickiego z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej o szkołach podstawowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe).

Podsumowując, konferencja pozwoliła na skonfrontowanie popularnych poglądów oraz wniosków wpływających z ogólnopolskich badań z sytuacjami

zastanymi na lokalnych rynkach (pracy i edukacyjnym). Ważnymi elementami wystąpień były przykłady rozwiązań wskazywanych przez referentów problemów w innych krajach europejskich. Konferencja pozwoliła sformułować szereg wniosków, będących diagnozą, jaką można postawić, oceniając współpracę pracodawców z instytucjami edukacyjnymi. Wygłoszone referaty dotyczyły stanu faktycznego tej współpracy, kwestie stanu pożądanego powinny być przedmiotem kolejnych konferencji.

MICHAŁ DOBROŁOWICZ – Uniwersytet Warszawski, Instytut Socjologii

e-mail: michaldobrowicz@o2.pl

Data przysłania do redakcji: 11.07.2014

Data recenzji: 17.10.2014

Data akceptacji do publikacji: 17.10.2014